

Libor Winkler: Vydělávat v Česku na vědě je zatím obtížné

Miliardový burzovní byznys s finančními deriváty živí investiční impérium RSJ stále dobře, nízké úroky napříč světem a práskající bič v rukou regulátorů ovšem dobremu hospodáři velí sázet i na jiné karty. Od obrazů po zemědělskou půdu, od Zanzibaru po Mexiko, to jsou jen některé z cílů šestimiliardové palebné síly fondů skupiny. Pionýrskou práci hodlají finančníci odvést i na poli investic do české vědy. „Naši vědci investorům stále nedůvěřují, převod vědy do praxe dá v Česku ještě hodně práce. Americké mozky uvažují o výsledcích své práce více komerčně,“ říká šéf RSJ Libor Winkler.

Jaroslav Bukovský | Praha

E15: Rozhodující část zisků RSJ od jakživa generují algoritmičké transakce. Tak tedy, jak jdou obchody?

V posledním roce a půl pozorujeme výrazně sníženou likviditu na kontraktech, které hodně obchodujeme. Týká se to především kontraktů na úrokových měrách, které jsou dlouhodobě v blízkosti nuly, a aktivita účastníků trhu, kteří se tam zajišťovali, podstatně klesla. Je to taková sinusoida, proto se snažíme více diverzifikovat a otevřeli jsme fondy RSJ Private Equity. Tím jsme se přestali pohybovat jen v jednom segmentu finančních trhů, a snížili tak potenciální ohrožení. Pokud by třeba globálně zavedli daň z finančních transakcí, můžeme obchodování zavřít.

E15: Pokud není na byznys s úrokovými deriváty zrovna ta správná doba, je možné chybějící obchody něčím nahradit?

Chystali jsme se mnohokrát na akcie, ale trhy podléhají regulaci, která se má v brzké době změnit, a jsou příliš roztržštěné, takže jsme tam zatím ve větším nešli, přestože příležitost tam je. Zajímají nás komodity, nicméně měli jsme kapku přehnaná očekávání v tom, že náš model použitelný v oblasti úrokových derivátů můžeme přenášet na jiný typ aktiv. Ale tak lehké to není.

E15: Dala by se charakterizovat vaše pozice na globálním trhu?

Na hlavních světových trzích s úrokovými deriváty, především eurodolaru, jsme v první pětce, někdy jsme byli v první dvojce. Číselně jde třeba i o desítky procent podílu na objemu obchodů.

E15: Obchodujete přes mauricijské fondy. Proč neobchodovat z Česka?

Uvažujeme o tom. Hlavním problémem je v tuto chvíli nejasná regulace, čekáme na aplikaci nové směrnice o trzích finančních nástrojů MIFID II. Vedlejší problém je také v daňovém testu. Pokud bychom fondy jakožto jejich akcionáři převedli do Česka, museli bychom své akcie držet opět déle než pět let, aby výnos z investice nepodléhal zdanění, což je nepříjemné.

E15: Ve výroční zprávě RSJ za loňský rok byl zisk jen v řádu několika desítek milionů korun, co je to za zisky?

To jsou poplatky RSJ jakožto správce majetku fondů RSJ, jsme v dvojčetné roli, část vlastního majetku si spravujeme sami, nedáváme to bankám, protože si myslíme, že to umíme lépe, v podstatě si spravujeme vlastní peníze. Jako správce aktiv si účtujeme poplatky, takže to číslo odráží výkonnost obchodníka jako asset managera těch fondů.

E15: Předpokládám, že fondy samotné vydělávají řádově více.

Ve fondech vyděláme jednotky miliard ročně, tyto peníze pak proudí do rodiny našich fondů private equity, kde je znovu investujeme.

E15: Fondy private equity jsou tedy takovou pojistkou?

Ano, fondy jsme původně otevřeli proto, abychom vedle našeho základního byznysu měli něco i v nemovitostech.

E15: Jednáte s investory zvenčí?

Ano, například s panem Kučerou a Baudišem z Avastu, ale jednání jsou teprve v začátcích. Pánové z Avastu už

”

Zajímají nás komodity, nicméně jsme měli kapku přehnaná očekávání v tom, že náš model použitelný v oblasti úrokových derivátů můžeme přenášet na jiný typ aktiv. Ale tak lehké to není

Foto E15 Anna Vačková

realizovali ze své firmy nějaké výnosy, což je přesně ten typ lidí, na které se chceme obracet, na lidi, kteří prodali své firmy nebo její část a se kterými bychom šli do větších projektů.

E15: Máte šest fondů, ve kterých máte dohromady čtyři miliardy a dvě další jsou na cestě. Jak máte mezi fondy rozložené peníze?

Základ je v nemovitostech, které jsme vedle zemědělské půdy vždy považovali za jistotu. Co bychom ale chtěli časem rozvíjet více, je fond Gradus, kde investujeme do start-upů v oblasti vědy.

E15: Máte na mysli vědu v českém prostředí?

Naše původní myšlenka ale byla investovat do vědy hlavně v Česku. Když

jsme ovšem zjistili, jak to funguje ve Státech, investovali jsme přednostně do projektů v zámoří. Máme například projekt v oblasti léčby cukrovky, probíhá už i klinický test.

E15: V tomto projektu jde o konkrétního vědce nebo instituci?

Jde o vědce z Ameriky. Pro nás je to byznys v okamžiku, kdy má vědec projekt ve formě patentu a hledá peníze, aby se projekt posunul do fáze klinických testů, které jsou velmi drahé. V Americe jsou ještě dražší než v Česku. Jsou investoři jako Kellner, který má tak silný kapitál, že vývoj léku dovede až do konce. My investujeme v řádu jednotek milionů dolarů s tím, že v dalším kroku větší investiční partner typu společnosti Pfizer byznys dotáhne do uvedení na trh.

E15: Jak se v Česku potká investor s vědcem? Najde si vědec investora, nebo naopak?

Některé výzkumné ústavy mají oddělení technologického transferu, která aktivně kontaktují investory, ale obecně nás v Česku čeká ještě hodně práce. Stále je zde ze strany vědců nedůvěra k ziskovému sektoru. V Čechách máme nicméně projekt v pokročilé fázi, který možná zveřejníme před koncem roku.

E15: Jak to funguje v Americe?

Vědci tam uvažují o výsledcích své práce více komerčně. Kapitálový trh je rozvinutější a funguje tam celá síť zprostředkovatelů a analytiků, kteří komunikaci mezi vědci a investory zjednodušují.

E15: Mluvil jste o zemědělské půdě jako o jistotě. V posledních pár letech

se přitom objevily názory, že je zemědělská půda skoro záračný investiční artikl. Jaký je váš názor?

Věříme, že půda si hodnotu uchová, ale v žádném případě to není tak, jak se to nabízí, že jde o způsob, jak na pět deset let uložit peníze. Strategie těchto fondů je taková, že v Česku stojí půda tolik a v Rakousku a Německu zas tolik a dělají se nějaké extrapolace. Na rozdíl od nich my neočekáváme výrazný nárůst kapitálové hodnoty. Naším zájmem není spekulace na přibližování cen půdy mezi Českem a Německem a Rakouskem. Naopak cílíme na stabilní výnos a nárůst z nájmu na zemědělské půdě.

E15: Ve fondech máte zajímavé projekty jako Zanzibar nebo Mexiko. Proč tak exotické destinace?

Mexiko je marginální projekt, Zanzibar je větší záležitost ve fázi, kdy jsme začali stavět. Řada věcí se narodí tak, že se dostanete k pozemku náhodou, na Zanzibaru se to stalo jednomu z našich akcionářů, byl tam hodně zajímavý pozemek s pláží, tak jsme se pustili do projektu hotelu.

E15: Máte v hledáčku další nemovitostní projekty?

Dokud nedokončíme jedno, nepouštíme se do druhého. Ale samozřejmě máme oči pro developerské projekty stále otevřené. Teď máme dva klíčové projekty, jedním z nich je Zanzibar, kde jde o to dostavět a pak to buď provozovat, nebo dobře prodat, druhým je investice v pražské Revoluční ulici, kde připravujeme projekt s architektem Evou Jiříčnou.

E15: Jaký čekáte výnos?

V případě Revoluční to bude pro nás z hlediska profitu nezajímavé, nepůjde o nějaké byty na metru, jde spíše o prestižní projekt. Chceme postavit krásný dům a oživit prostor na konci Revoluční třídy.

E15: A Zanzibar?

To je samozřejmě vysoce riziková investice. V Africe zatím chybí kvalitní infrastruktura a jsou tu občasně výpadky proudu. Zanzibar nám udělal dvířka do Afriky, jde tam o to, že postupně navazujeme vztahy. Pokud už tam něco máte, dá se to rozvíjet. Nejtěžší je se tam nějak uchytit, najít správné právníky, sehnat místní bankovní financování a potom už to může být dobrý vstupní odrazový můstek, ale uvidíme tak za dva roky. V rámci zanzibarského projektu také spolupracujeme s jednou českou firmou na projektu čistíčky vod.

E15: A jiné lokality?

Stavíme projekt v Mexiku, týká se golfového hřiště, ale není tak rozsáhlý, jak se původně plánovalo. Dříve nás zajímalo i Rusko, teď to ale vidíme spíše tak, že zůstaneme doma. Tady se dají také vydělávat peníze. Potenciálně nás zajímají i projekty ve střední Evropě.

E15: Angažujete se v umění, ve fondu Pro arte. Na čem se dá dneska v umění vydělat?

Pod pojmem umění máme ve fondu Pro arte na mysli především obrazy, ale vlastně i nějaké sklo od Václava Ciglera. Bereme to jako diverzifikaci. Primárně je to aktivum cenově nezávislé na jiném typu aktiv. Dlouhodobě očekáváme výnos kolem sedmi osmi procent. Kdyby chtěl člověk vydělat

víc, musel by agresivně vsadit na mladé autory, tam třeba někdo vydělá peníze, ale většina z nich nevyjde.

E15: Všiml jsem si, že v kulturním projektu DOX, který spoluvlastníte, proběhla diskuze Moc a média v době nástupu oligarchů. Co tedy vy a média, nechystáte se na nákupy? Mezi českými boháči to patří takřka k bon-tonu.

Já to považuji za chybu, nemyslím si, že je to správná cesta. Mám z toho obavy, netýká se to jen hodně skloňovaného Andreje Babiše, může to vést ke ztrátě nezávislosti médií, podle mě to není v pořádku. Já takovou ambici nemám a ani bych nikdy nechtěl. Vlastnit vydavatelství ostatně také není levná záležitost.

E15: Do jaké míry si konkurujete s ostatními známými investory v Česku v boji o investiční projekty? Z vašeho vyprávění se zdá, že si třeba s Petrem Kellnerem podáváte v zasedáčkách dveře.

Investoři jako PPF jdou po velkých věcech, s těmi se nepotkáme. Pokud jde o nás, zajímáme se o projekty v řádu stovek milionů kapitálu, víc do toho dát nemůžeme, je zajímavější věci, které začínají na miliardě a výš. Myslím, že to ani v Česku takhle nefunguje, že by tu investoři bojovali o investice.

E15: Cílíte obecně v investicích na konkrétní výnos?

U výnosových nemovitostí si dáte cíl třeba sedm osm procent ročně, u rizikových věcí typu vědeckých projektů musí být výnos obrovský, protože řada projektů nevyjde. Třeba kdybyste šel do projektu s cukrovkou s tím, že s investicí milion má být výnos milion dvě stě, nemůžete do toho jít. Musíte přepokládat, že to vynesou třeba 30 až 40 procent.

Libor Winkler (54)

Profesní dráhu zahájil jako vědecký pracovník. Na kapitálovém trhu pracuje od roku 1993, kdy získal jako jeden z prvních uchazečů makléřskou licenci. Ve vedení finanční skupiny RSJ stojí od roku 2000, ve firmě zároveň vlastní zhruba třináctiprocentní podíl. V RSJ se soustředí na strategické řízení firmy a řízení rizik. Je zároveň akcionářem Centra současného umění DOX, spoluzaložil Pro arte, první fond specializovaný na investice do umění, a spíše pro potěchu investuje do vína a jídla.